

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jana Vyklického, v právní věci žalobce: **V. B.,** zastoupený Mgr. Martou Hrubešovou, advokátkou se sídlem Varnsdorf, Na Příkopech 1228, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 7. 2017, č. j. 15 A 25/2015 – 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši **1.000 Kč**, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupkyně žalobce, advokátky Mgr. Marty Hrubešové.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 1. 11. 2014, č. j. OAM-31230-13/DP-2014, byla v souladu s § 44a odst. 3, ve spojení s § 35 odst. 3 a § 37 odst. 2 písm. b), za použití § 56 odst. 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání na území České republiky. Důvodem byla skutečnost, že žalobce přestal splňovat podmínku trestní zachovalosti ve smyslu § 174 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť byl odsouzen za trestný čin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti

dle § 147 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“). Odvolání žalobce žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 2. 2. 2015, č. j. MV-165060-3/SO-2014 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 31. 7. 2017, č. j. 15 A 25/2015 – 33 (dále jen napadený rozsudek“), zamítl.

[2] Při svém rozhodování vycházel krajský soud z následujících skutkových okolností, vyplývajících ze spisu: Dne 16. 7. 2014 podal žalobce žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR za účelem podnikání. V ní mj. uvedl, že je svobodný a bezdětný. Z vyžádaného výpisu z evidence Rejstříků trestů fyzických osob správní orgán I. stupně zjistil, že žalobce byl trestním příkazem Okresního soudu v Chomutově ze dne 3. 2. 2014, č. j. 5 T 14/2014 – 134, který nabyl právní moci dne 4. 3. 2014, odsouzen za přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody ve výměře osmi měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou roků, tedy do 4. 3. 2016. Přečinu se žalobce dopustil tím, že dne 2. 5. 2013 v katastru obce K. jako řidič motorového vozidla způsobil dopravní nehodu, při které došlo ke zranění spolujezdce druhého vozidla. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně byla žalobcova žádost zamítnuta s odůvodněním, že nesplňuje podmínku trestní zachovalosti. Žalobce uplatnil odvolání, v němž vznesl shodné námitky jako v žalobě. Žalovaná napadeným rozhodnutím odvolání zamítla, přičemž uvedla, že co se týče hodnocení závažnosti spáchaného trestného činu, ve smyslu § 174 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, není rozdíl mezi tím, zda byl spáchán úmyslný nebo nedbalostní trestný čin. Pokud jde o posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, žalovaná poznamenala, že nezjistila žádné relevantní, dostatečně závažné důvody, pro které by byly jeho účinky pro žalobce nepřiměřené.

[3] Krajský soud se prvotně zabýval námitkou, týkající se trestní zachovalosti, kdy žalobce rozporoval názor žalovaného, že pro věc je zcela bezpředmětné, zda se jednalo o úmyslný, nebo nedbalostní trestný čin. Žalobce zdůraznil, že se jednalo o jeho „*jediné pochybení*“ za dobu pobytu na území ČR. Správní orgán podle žalobce postupoval v rozporu s § 174a zákona o pobytu cizinců, neboť nezohlednil „*závažnost nebo druh protiprávního jednání*“. Krajský soud poznamenal, že charakter přečinu, jehož se žalobce dopustil nelze zlehčovat, jakkoliv se jedná o nedbalostní trestný čin. Při jeho spáchání totiž došlo nejen k újmě na majetku, ale i na zdraví osoby odlišné od žalobce. O tom svědčí i odsouzení k trestu odnětí svobody v délce 8 měsíců, s odložením výkonu na poměrně delší zkušební dobu 2 let. S odkazem na § 75 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), krajský soud zdůraznil, že v řízení před soudem je přezkoumáván skutkový stav, který existoval v době vydání napadeného rozhodnutí. V době podání žádosti pak žalobce podmínku trestní zachovalosti nesplňoval. Námitku, že nebylo přihlédnuto k závažnosti nebo druhu protiprávního jednání shledal krajský soud nedůvodnou.

[4] Druhý žalobní bod spočíval v tvrzení, že správní orgány hodnotily zásah rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce nedostatečně a pouze formálně. Krajský soud odkázal na rozhodnutí orgánu I. stupně i napadené rozhodnutí s tím, že se přiměřeností zásahu rozhodnutí správní orgány zabývaly, jakkoliv žalované je možné vytknout poměrnou stručnost. Správní orgán I. stupně však kritéria zakotvená

v ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců hodnotil podrobněji, přičemž správní řízení v I. a II. stupni tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek. Krajský soud dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013 – 34, z něhož ve vztahu ke kritériím § 174a uvedeného zákona vyplývá, že správní orgán nemusí všech jedenáct obsažených kritérií v rozhodnutí výslovně vyjmenovávat. Je však třeba trvat na požadavku, aby z rozhodnutí bylo zřejmé, že ve vztahu k nim činil skutková zjištění a posuzoval je. Žalobce přitom podle krajského soudu neuvedl žádné další relevantní skutečnosti týkající se důvodů, pro něž by bylo možné dotčené rozhodnutí posuzovat ve vztahu k přiměřenosti dopadů jeho účinků. Tyto pak nevyplynuly ani ze správním orgánem zjištěného skutkového stavu. Správní orgán I. stupně vycházel z informací, na jejichž základě podle krajského soudu zhodnotil přiměřenost ve vztahu k povaze trestního jednání žalobce dostatečným způsobem. Krajský soud přihlédl též ke skutečnosti, že v daném případě jde o řízení zahajované na žádost, kdy je tak na žadateli, aby prokázal relevantní skutečnosti. Krajský soud proto ani námitce nedostatečného posouzení přiměřenosti zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce nepřisvědčil a žalobu zamítl.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., kdy v zásadě zopakoval argumenty uplatněné již v žalobě. Stěžovatel odcitoval znění § 174a zákona o pobytu cizinců, přičemž odmítl názor správních orgánů a krajského soudu, že je bezpředmětné, zda se jednalo o úmyslný, či trestný čin, neboť rozhodné je jen nenaplnění podmínky trestní zachovalosti. Jelikož ustanovení § 174a citovaného zákona hovoří o „*závažnosti nebo druhu protiprávního jednání cizince*“, měl správní orgán toto zohlednit i při posuzování trestní zachovalosti. Stěžovatel zopakoval, že se jednalo o nedbalostní trestní čin a jeho jediné „*pochybení*“ za dobu pobytu. Dodal, že ačkoliv je posuzován stav existující v době napadeného rozhodnutí, považuje za podstatné, že se ve zkušební době osvědčil a nyní již nemá žádný záznam v Rejstříku trestů. Správní orgán měl zodpovědněji „*zohlednit skutečnou ojedinělost stěžovatelova pochybení v podobě trestného činu*“.

[6] Druhou kasační námitkou bylo nedostatečné a formální posouzení zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele. Stěžovatel opětovně zopakoval, že zde žije od roku 2007, na Ukrajině nemá žádné zázemí, majetek ani příjem. Nepodnikal tam a bydlel u rodičů. Podnikat začal až na území ČR, kdy jde o jediný příjem, na němž je ekonomicky závislý. Má zde jediné zázemí, ať již jde o bydlení v nájemním bytě, osobní vztahy s přáteli, nebo pracovní vztahy v rámci podnikání. Kdyby se musel vrátit na Ukrajinu, přišel by o vše, včetně dobrého jména, které si vybudoval v rámci podnikání. V případě nevyhovění žádosti by navíc stěžovatel byl podle svého názoru „*potrestán*“ dvakrát, a to nyní mnohem přísněji, než v případě podmíněného trestu odnětí svobody. Stěžovatel proto navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, v němž v plném rozsahu odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a napadeného rozsudku.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen

advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

[9] Následně tento soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3, 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Zdejší soud nesouhlasí se stěžovatelovým výkladem významu povahy protiprávního jednání ve smyslu § 174 odst. 1 a § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Z textace prvně jmenovaného ustavení vyplývá, že trestní zachovalost cizince je dána tehdy, pokud nemá záznam v evidenci Rejstříku trestů. Správní orgán I. stupně z výpisu z evidence zjistil, že stěžovatel byl odsouzen trestním příkazem Okresního soudu v Chomutově ze dne 3. 2. 2014, č. j. 5 T 14/2014 – 134 (v právní moci ode dne 4. 3. 2014), za přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti, což stěžovatel ostatně nijak nezpochybňuje. Uvedené ustanovení tedy nedává správnímu orgánu žádný prostor pro zohlednění povahy spáchaného trestného činu. Rozhodné je pouze to, zda cizinec byl či nebyl odsouzen za spáchání trestného činu a má tak záznam v evidenci Rejstříku trestů. V tomto bodě je proto třeba dát za pravdu jak žalované, tak krajskému soudu, kteří takto citované ustanovení zcela správně interpretovaly a dospěly k závěru o nenaplnění podmínky trestní zachovalosti stěžovatele, jako skutečnosti rozhodné pro aplikaci § 56 odst. 2 písm. a) a navazujících ustanovení zákona o pobytu cizinců. Za pravdu je třeba dát krajskému soudu i v tom, že v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. je pro soudní přezkum rozhodný skutkový a právní stav, který tu byl *v době rozhodování správního orgánu*. Skutečnost, že se stěžovatel ve zkušební době dvou let osvědčil tak nemohla být v nyní probíhajícím řízení zohledněna, avšak je jistě relevantní pro případnou další pobytovou žádost stěžovatele.

[11] Podmínky pro vyhovění žádosti stěžovatele o prodloužení platnosti povolení k pobytu ve smyslu ustanovení § 44a odst. 3, ve spojení s § 35 odst. 3 a § 37 odst. 2 písm. b), za použití § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců tedy nebyly dány. Bylo však na správních orgánech, aby po učinění tohoto závěru následně zhodnotily též přiměřenost dopadů rozhodnutí do života stěžovatele (tentokrát) podle § 174a téhož zákona. Zde se již otevírá prostor pro zohlednění závažnosti a druhu protiprávního jednání, jehož se stěžovatel dovolává, a to spolu s hodnocením dalších kritérií vyjmenovaných tímto ustanovením. Krajský soud v této souvislosti zdůraznil, že správní orgány přihlédly k absenci významných majetkových vazeb stěžovatele na území ČR (*in concreto* bydlení v podnájmu, nevlastnění prostor využívaných k podnikání, výši výsledku podnikatelských aktivit stěžovatele), skutečnosti, že stěžovatel je svobodný a bezdětný, a rovněž k tomu, že na Ukrajině bydlí rodiče stěžovatele.

[12] Za případný lze označit odkaz krajského soudu na rozsudek zdejšího soudu č. j. 8 As 109/2013 – 34 (dostupný na www.nssoud.cz), podle kterého ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců sice obsahuje výčet kritérií, které je nutno vážit při rozhodování o správním vyhoštění cizince, správní orgán se však nemusí v rozhodnutí výslovně vypořádat se všemi tam uvedenými kritérii, jestliže takový důvod z okolností a průběhu řízení vůbec nevyplývá.

[13] Nejvyšší správní soud v této souvislosti nemohl přehlédnout, že stěžovatel jak v průběhu správního řízení, tak v jím podané žalobě, a konečně i v kasační stížnosti, setrval

ve svých tvrzeních o nepřiměřeném zásahu do soukromého a rodinného života ve značně obecné rovině, aniž by konkrétně rozporoval závěry, k nimž správní orgány a následně krajský soud dospěly. Proti jejich závěrům totiž stěžovatel postavil toliko obecný odkaz na „*osobní vztahy s přáteli*“, „*pracovní vztahy*“, či nájemní bydlení. Lze se přitom ztotožnit se závěrem krajského soudu, že vzhledem k povaze řízení zahajovaného na žádost bylo právě na stěžovateli, aby dostatečně doložil rozhodné skutečnosti. Jak přitom vyslovil zdejší soud mj. v rozsudku ze dne 14. 7. 2008, č. j. 8 Afs 71/2007 – 116, míra obecnosti či konkrétnosti odvolací námitky předurčuje míru obecnosti či konkrétnosti, se kterou je odvolací orgán povinen tuto námitku vypořádat. Obdobně míře konkrétnosti uplatněných žalobních (kasačních) bodů nutně musí korespondovat míra konkrétnosti odůvodnění soudního rozhodnutí (srov. rozsudek ze dne 2. 11. 2016, č. j. 3 As 12/2016 – 81). Nebylo tak pochybením žalované ani krajského soudu, pokud na obecné námitky stěžovatele nereagovaly zcela konkrétním a podrobným vypořádáním.

[14] Jestliže dále stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že sám krajský soud z hlediska hodnocení zásahu do rodinného a soukromého života žalované vytkl poměrnou stručnost, pak však stěžovatel současně opomněl přihlédnout k doplňujícím závěrům krajského soudu, který zdůraznil, že správní orgán I. stupně se s touto otázkou vypořádal dostatečně, přičemž správní řízení I. a II. stupně tvoří jeden celek (viz rozsudek zdejšího soudu č. j. 5 Afs 16/2003 – 56). Ze strany 3 rozhodnutí orgánu I. stupně přitom vyplývá, že správní orgán zhodnotil délku pobytu stěžovatele na území ČR, skutečnost, že je svobodný, nemá v ČR žádné příbuzné, nemá zde rovněž významné majetkové vazby (bydlí na základě nájemní smlouvy, místo podnikání má v prostorách, kde není majitelem, a z platebního výměru zjištěno, že výdělek z podnikání není až tak značný, že by na něm mohl být stěžovatel ekonomicky závislý). Zabýval se i vztahem k zemi původu, kdy zjistil, že není narušen, neboť stěžovatel zde má otce a matku, a z cestovního dokladu vyplývá, že zemi původu pravidelně navštěvuje.

[15] Krajský soud současně reagoval i na stěžovatelem dovolávanou povahu jím spáchaného trestného činu. V tomto bodě zdůraznil, že jakkoliv se jedná o nedbalostní trestný čin, není na místě jej nikterak zlehčovat, a to jak vzhledem k jeho následkům – újma nejen na majetku, ale i na zdraví osoby odlišné od stěžovatele, délka trestu odnětí svobody, k němuž byl stěžovatel podmíněně odsouzen. Nejvyšší správní soud se s hodnocením krajského soudu ztotožňuje, přičemž skutečnost, že stěžovatel trestný čin označuje za „*ojedinělé pochybení*“ na výše uvedených závěrech nemůže nic změnit, spíše opětovně potvrzuje snahu stěžovatele o zlehčování jím spáchaného přečinu. Současně je třeba připomenout, že závažnost a druh protiprávního jednání je z pohledu přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců *de facto* poměřována vůči dalším kritériím tohoto ustanovení (ekonomické poměry, rodinné vazby cizince atd.), které však stěžovatel podložil jen velmi obecnými tvrzeními, na něž správní orgány a krajský soud dostatečně reagovaly (viz výše). Za tohoto stavu krajský soud nepochybil, pokud v kontextu rozsudku zdejšího soudu č. j. 8 As 109/2013 – 34 (viz výše) aproboval posouzení zásahu rozhodnutí do osobního a rodinného života stěžovatele, jak jej ve svém celku učinily správní orgány v rozhodnutích I. a II. stupně.

[16] Závěrem stěžovatel namítá, že v případě nevyhovění jeho žádosti bude fakticky potrestán dvakrát, přičemž nynější trest by pro něj byl mnohem tíživější, než tomu bylo v případě trestu odnětí svobody, k němuž byl odsouzen v rámci trestního řízení.

[17] Obdobným případem se zdejší soud zabýval v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 Azs 159/2014 – 25. Pro odkazovaný i nynější případ shodně platí, že i nyní se krajský soud námitce související s aplikací zásady *ne bis in idem* příliš nevěnoval, to však nepředstavuje zákonem předvídaný důvod pro zrušení napadeného rozsudku. Z povahy věci je totiž aplikace uvedené zásady vyloučena. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku, zásada *ne bis in idem*, aplikovatelná v trestním či obdobném (například přestupkovém) řízení, nepřipouští, aby byl někdo stíhán nebo potrestán za skutek, za který byl již jednou osvobozen nebo odsouzen. Aplikace dané zásady by tedy byla nezbytná v případě, kdy by se cizinci ukládala opětovně sankce obdobná trestnímu postihu. Zdejší soud v dané věci zdůraznil, že takovou povahu správní vyhoštění nemá, neboť již v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 5 Azs 94/2005 – 52, uvedl, že správní vyhoštění nemá trestní charakter ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně základních práv a svobod, po přijetí Protokolu č. 7 (čl. 1), ale je svou povahou *specifickým preventivním opatřením v oblasti kontroly přistěhovalectví*. V nyní projednávaném případě nebylo předmětem správního řízení správní vyhoštění stěžovatele, ale toliko žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Shodně lze však uzavřít, že je zde dán totožný veřejný zájem, tedy kontrola nad přistěhovalectvím. Platí-li přitom, že správní vyhoštění nelze vnímat jako trestní sankci, platí to tím spíše ve vztahu k rozhodnutí o neprodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu cizince, které samo o sobě ani nemá za následek nutnost opustit území ČR. Uvedené judikaturní závěry tak lze plně vztáhnout i na nyní projednávaný případ, z čehož vyplývá, že konstatovaná vada v postupu, respektive mezera v argumentaci krajského soudu, nemohla mít v žádném případě vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Rovněž je zřejmé, že je pojmově vyloučeno, aby nyní posuzovanými rozhodnutími správních orgánů mohlo dojít k dvojímu potrestání stěžovatele. I tato kasační námitka je proto nedůvodná.

[18] Vzhledem k výše uvedenému zdejší soud vyhodnotil stěžovatelem uplatněné stížnostní námitky jako nedůvodné a kasační stížnost v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. zamítl.

[19] Nejvyšší správní soud nerozhodoval v řízení o kasační stížnosti o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku, protože o kasační stížnosti bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení.

[20] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšné žalované, které však nevznikly náklady přesahující rámec její běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků. Vzhledem k tomu, že o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebylo vůbec rozhodováno, byl stěžovateli podle § 10 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích soudní poplatek za tento návrh vrácen v plné výši.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu